

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA PELE (FAL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

2017

MATSHWAO: 80

NAKO: Dihora tse $2\frac{1}{2}$

Pampiri ena e na le maqephe a 7.

DITAELO LE DIKELETSO HO MOHLAHLOBUWA

1. Pampiri ena e arotswe DIKAROLO TSE THARO, e leng:

KAROLO YA A:	Moqoqo	(50)
KAROLO YA B:	Ditema tsa kgokahano tse telele	(30)
KAROLO YA C:	Ditema tsa kgokahano tse kgutshwane	(20)

2. Araba potso E LE NNGWE KAROLONG E NNGWE le E NNGWE.
3. Araba dipotso TSOHLE ka Sesotho.
4. Qala KAROLO E NNGWE le E NNGWE leqepheng LE LETJHA.
5. Karolong e nngwe le e nngwe o tlameha ho etsa moralo wa ho ngola (ka ho iketsetsa mmapa wa monahano/daekramo/tjhate/lenane la dintlha tseo o tla ngola ka tsona). Boela o lekole botjha mosebetsi wa hao, o be o lokise diphoso. Moralo wa hao o tle/hlahe PELE ho tema e nngwe le e nngwe.
6. Mekgwaritso yohle e totobatswe hantle hore ke mekgwaritso ka ho habahanya/seha mola ho tloha hodimo ho ya tlase, NTLE LE nehelano e tlo tshwauwa.
7. O eletswa ho sebedisa nako ya hao tjena:
KAROLO YA A:	Metsotsa e 80
KAROLO YA B:	Metsotsa e 40
KAROLO YA C:	Metsotsa e 30
8. Nomora dikarabo tsa hao feela jwalo ka ha dipotso di nomorilwe pampiring ya dipotso.
9. Ngola sehlooho se loketseng potso eo o e kgethileng.
10. Sehlooho se se ke sa balellwa ha ho balwa palo ya mantswe.
11. Ngola ka mongolo o makgethe o balehang.

KAROLO YA A: MOQOQO**POTSO YA 1**

Kgetha sehlooho SE LE SENG, mme o ngole moqoqo wa bolelele ba mantswe a 250 ho isa ho a 300. Ha o kgethile ho ngola ka setshwantsho, o nehe moqoqo wa hao sehlooho. Hopola ho etsa moralo, mme o be o boele o lekole moqoqo wa hao botjha ho hlaola diphoso.

1.1	Mathata a bakwang ke tshilafatso ya moya naheng ya rona.	[50]
1.2	Ke ile ka hola jwalo ke hodiswa ke moditjhaba eo.	[50]
1.3	Dintle le dimpe tsa ho ba ngwana wa matsibolo lapeng.	[50]
1.4	Matsholo a boipelaetso diyunivesithing tsa rona a senya bokamoso ba baithuti. Na o a dumela?	[50]
1.5	Seo setjhaba se ka se etsang ho thusa malapa a se nang batswadi.	[50]
1.6.	Sheba setshwantsho, mme o qoqe ka seo se se qholotsang maikutlong a hao. Neha moqoqo wa hao sehlooho.	

1.6.1

[Se qotsitswe le ho lokiswa botjha ho tswa makasineng ya Jet Club, Phato, 2016]

[50]

1.6.2

[Se qotsitswe le ho lokiswa ho tswa ho www.google/big five]

[50]

1.6.3

[Se qotsitswe le ho lokiswa botjha ho tswa makasineng ya Succeed, Phupu 2013]

[50]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A:

50

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE TELELE**POTSO YA 2**

Kgetha, mme o ngole tema E LE NNGWE ya bolelele ba mantswe a 120 ho isa ho a 150. Hopola ho etsa moralo, mme o be o boele o lekole tema ya hao botjha ho hlaola diphoso.

2.1 LENGOLO

Balaolasephethethe ha ba iponahatse mateanong a ditsela ka nako eo sephethethe se leng matla ka yona. Ngolla mookamed i wa bona **lengolo** o ttlebe ka sena.

[30]

2.2 TOKOMANE YA BOITSEBISO LE BOIPHIHLELO (CV) HAMMOHO LE LENGOLO LA KOPO YA MOSEBETSI

Dikae Sebetwane o kgahlilwe ke phatlalatso ya sekgeo sa mosebetsi o latelang. O na le mangolo le boiphihlelo tse batlehang sekgeong sena sa mosebetsi. Ngola **Tokomane ya Boitsebiso le Boiphihlelo (CV) hammoho le lengolo le kopang mosebetsi** tsa Dikae.

Phatlalatso ya sekgeo sa mosebetsi:

MOTJEKO FM

**PHATLALATSO YA SEKgeo SA MOSEBETSI
WA SEBOHODI SA DIPADI**

Mokopi wa mosebetsi o lokela ho ba le tse latelang:

- Boiphihlelo ba lemo tse pedi.
- Lengolo la Materiki.
- Dipoloma ya boqolotsi ba ditaba.
- Dipoloma ho tsa taolo ya dipapadi.
- Bokgoni ba ho sebedisa khomphutha.
- Tsebo ya dipuo tsa semmuso tse mmalwa.

Boikarabelo:

- ho araba mehala
- ho inthaviwa
- ho hlophisa dikopano

Bakopi ba mosebetsi ona ba ka romella ditokomane tsa Boitsebiso le Boiphihlelo (CV) tsa bona ho monghadi FKF Mosia, atereseng tse latelang:

Aterese: P.O. Box 515 Thabong 9463

Mohala: 057 931 0349

Emeili: mosiaf@motjeko.com

Fekese: 086 093 2456

Letsatsi la ho qetela la dikopo:

23 Phato 2017

[30]

2.3 TEKOLOKAKARETSO/BOIKGOPOTSO

O ne o etetse laeboraring e ntjha e sa tswa bulwa motseng wa heno.
Ngola **boikgopotso/tekolokakaretso** ka laeborari eo.

[30]

2.4 PUO

O kgalala ya mmino, mme o menngwe ho ya tshetlehela dibini tse ntseng di hola puo ya kamoo di lokelang ho itshwara kateng hore di atlehe indastering ya mmino. Ngola **puo** eo.

[30]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B:

30

KAROLO YA C: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE KGUTSHWANE**POTSO YA 3**

Kgetha, mme o ngole tema E LE NNGWE ya bolelele ba mantswe a 80 ho isa ho a 100. Hopola ho etsa moralo, mme o be o boele o lekole tema ya hao botjha ho hlaola diphoso.

3.1 PHOUSETARA

Mokgatlo wa batjha ba motse wa heno o memme sehlopha se tsebahalang sa mmino wa sedumedi ho tla keteka kgwedi ya batjha le lona. Etsa/ngola **phousevara** e tsebisang ka mokete oo. [20]

3.2 POSEKARETE

O sebakeng sa ho phomola naheng ya boahisane. Ngolla ngwaneno **posekarete** o mo tsebise ka botle ba sebaka seo. [20]

3.3 DITAELO

Motswalle wa hao o rerile ho o etela matsatsing a phomolo, mme e tla be e le lekgetlo la pele a o etela. Mo ngolle **ditaelo** tsa kamoo ho jwang/phomosetswang dijo tsa mantsiboya kateng lapeng leno. [20]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA C: 20
MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA: 100